

Bekämpning av vetedvärgsjuka

Peder Wærn, Växtskyddscentralen, Uppsala

Synliga skador av vetedvärgsjuka var ovanliga 2001, däremot fanns en del virusmittade plantor.

Inga synbara angrepp av vetedvärgsjuka fanns i försöken. Höstvetet hann sannolikt passera mottagligt stadium innan stritarna kom. Betydelsen av vårbehandling är alltså fortfarande osäker. Att undvika tidig sådd är den främsta åtgärden för att förhindra angrepp av vetedvärgsjuka.

Den mest betydelsefulla spridningen av vetedvärgsjuka sker sannolikt under senvåren. Den randiga dvärgstriten, den insekt som överför viruset, kläcks i maj i höstvetefälten och börjar därefter suga på veteplantorna. Striten är ej virusförande då den kläcks utan måste först suga på infekterade plantor, som smittats under hösten då föräldragenerationen kommit in i fälten för att lägga ägg. Viruset sprids då den infekterade unga striten rör sig till närliggande friska plantor och börjar suga på dessa. Växthusförsök vid SLU visar att ju tidigare plantan

infekterades desto värre blev skadan. Efter begynnande stråskjutning ökade plantans motståndskraft betydligt. Infektion vid DC 31 (ettnodstadiet) resulterade i opåverkade huvudskott däremot blev sidoskotten något förkortade.

Få stritar

Försök med kemisk bekämpning av stritar på hösten har utförts tidigare. Det har dock varit svårt att hitta rätt behandlingstidpunkt och minskningen av andelen smittade plantor har varierat mellan 30 och 70 %.

För att utreda effekten av vårbehandling utfördes i år tre försök med pyretroidbehandling vid olika tidpunkter. Första behandlingstidpunkten var då 60-70 daggrader uppnåddes. Daggrader räknas på samma sätt som för fritfluga.

Inga synliga angrepp av vetedvärgsjuka förekom i försöken och resultaten från Östergötland visar inte på merskördar för behandling. Förklaringen till de stora negativa effekterna är möjligen torkskador. Den positiva effekten i Enköpingsförsöket beror för-

Tabell 8. Bekämpning av vetedvärgsjuka i höstvetete vid olika tidpunkter. Tre försök i Östergötlands och Uppsala län, 2001. L15-stritar.

Behandling	Tidpunkt*	Skörd och merskörd kg/ha				
		Skänninge	Vikingstad	Enköping	Medeltal	Rel tal
Obehandlat		7 430	5 980	5 580	6 330	100
Beta-Baytroid 0,4 l/ha	DC 24-30	-70	+10	+110	+20	100
Beta-Baytroid 0,4 l/ha	DC 31-32	-170	-460	+200	-140	98
Beta-Baytroid 0,4 l/ha	DC 37-39	-20	-360	+440	+20	100
Sort		Lars	Stava	Stava		
CV %		2,2	7,0	6,1		

* Tidpunkt: 14-18/5, 22-31/5 och 5-7/6

modligen på verkan mot andra skadegörare än stritar, t ex sädesbladlus eller vetemygga.

Orsaken till att inga virusangrepp fanns är sannolikt att stritarna på g a den kyliga

våren kläcktes först i slutet av maj. Plantorna hade då passerat känsligt stadium. Detta framgår av fångster i gulskålar som funnits placerade i alla försöken.